

Povestea unei nevoi răsplătite

de George Kun

Fiind și aceasta o poveste perfect adevărată, ea necesită un context istoric, cultural și psihologic pentru a explica (nu neapărat justifica) anumite prejudecăți și sentimente pozitive sau negative pe care le avem în viață. Problema este că în general aceste sentimente rămân cu noi de-a lungul anilor, intacte și complet imune la logică sau irelevanță într-un context nou.

În ciuda faptului că la vârsta mea am acumulat o experiență de viață substanțială, înțelepciune și maturitate, totuși ingineria și condiționarea socială, precum și acțiunea mass-mediei ne influențează personalitatea. Am încercat și eu, cu succes limitat, să rezist acestei influențe, folosind printre alte metode și o zicală spirituală a mamei mele: "Nu poți forța o idee proastă să intre în mintea unui om deștept, la fel cum nu poți scoate o idee proastă din capul unui om prost".

Societatea modernă și multiculturală ne îmbibă cu ipocrizia și minciuna "Corectitudinii Politice", pe care unii o acceptă ca pe un preț pentru menținerea armoniei și păcii sociale, prin care niciun grup sau nicio persoană nu vor fi ofensate. Cu alte cuvinte, separarea minciunilor spuse sau scrise de ceea ce gândim devine o datorie civică. Din acest motiv, povestirea mea ar putea să conțină elemente de incorectitudine politică și ca atare are nevoie de un avertisment.

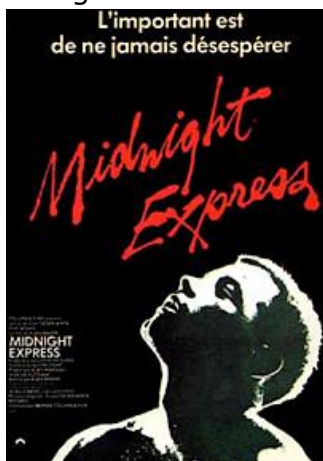
Cu ani în urmă, la un curs de "Sensibilitate culturală", șefului meu, canadian de origine poloneză, i s-a cerut să dea un exemplu de prejudecată din copilăria lui. Cu o grimasă de jenă, el a mormăit că părinții lui, întorcându-se într-o zi de la piață, s-au plâns că au fost nevoiți să se "tocmească ca jidanii". Apoi a adăugat repede: "Nu am înțeles exact la ce se refereau. Eram prea mic." Moderatorul cursului i-a pus o întrebare care îmi stătea și mie pe limbă: "Așa, și ce crezi în

prezent despre asta?". Cum mă așteptam, șeful meu inteligent, corect politic și laș a răspuns: "Este nepotrivit, ofensator și greșit să spui asemenea lucruri". Nu mi-am dezlipit o secundă ochii de pe fața lui, savurând efortul lui vizibil de a minți. În ciuda dezgustului pe care-l simțeam față de el, mi-am dat seama că în situația lui, eu aș fi procedat la fel, pentru că consecințele de a fi cinstit și non-conformist într-un public ostil la aceste valori erau mult prea grave.

Să revenim la mine. Ca elev mi-a plăcut foarte mult istoria și povestirile pline de culoare care o însoțeau. Abia mult mai târziu am aflat că cel mai apreciat istoric într-un regim totalitar e acela în stare să "prezică trecutul" și să rescrie istoria după pofta "stăpânului zilei". Se pare însă că în privința turcilor și a Imperiului Otoman nu s-au făcut multe concesii. Trecutul militar turcesc oglindit în istorie și literatură e plin de scene de cruzime, asuprire, intoleranță, pedepse inimaginabile pentru nesupunere sau neplata birurilor.

Mult mai târziu, când lucram pe litoral, am fost martor la apariția și creșterea rapidă a industriei de "turism de sex". Fiind ghid turistic pe litoral, am fost abordat foarte frecvent de "turiști" turci, care aveau o predilecție pentru practici sexuale considerate la vremea lor deviate și sperau că cineva în funcția mea va putea înlesni astfel de contacte, deja preselectate. Acesta a fost pentru mine încă un motiv de resentiment și ostilitate împotriva acelor "turiști" și a țării de unde veneau.

Îmi amintesc că în 1978, filmul american "Expresul de la miezul nopții" (*Midnight Express*) a stârnit un sentiment anti-turcesc de scurtă durată, dar foarte intens. Era un film controversat, care prezenta sistemul juridic turcesc și pe executanții săi într-o lumină absolut negativă.

Un tânăr turist american a încercat să scoată ilegal niște droguri din Turcia, a fost prins și încarcerat. Nimic prea emoționant sau neobișnuit în asta, dar ce i-a revoltat la culme pe spectatori a fost cruzimea gardienilor, așa cum au fost prezentați în film. În punctul culminant, gardianul șef din închisoarea turcească l-a bătut cu sălbăticie pe tânărul infractor și a încercat să-l sodomizeze cu brutalitate. De disperare, băiatul a reușit nu doar să se apere, ci și să-l omoare pe atacator, atârându-l de un cârlig ca pe o bucată de carne și fugind atât din închisoare cât și din țară în uniformă acestuia.

Fața gardianului turc Hamidou, jucat superb de Paul Smith, un veteran al rolurilor negative, mi-a rămas obsedant în memorie.

Nu mult după ce am văzut acest film, mă aflam la Viena, în drum spre casă. Escala mea la Schwechat, micul și cochetul aeroport al capitalei austriece, trebuia să fie o pauză plăcută pentru o cafea excelentă, câteva produse de patiserie și obișnuita plimbare prin vastul Duty Free Mall. În drum spre zona restaurantelor m-am oprit la toaletă. Spre exasperarea mea, toate pisoarele erau ocupate. Era ceva amuzant în a vedea toți acești bărbați stând drept și aliniați ca niște manechine, cu o servietă în mâna stângă, justificând prezența lor acolo cu mâna dreaptă.

Am intrat în prima cabină și m-am instalat comod în acel spațiu miniatural și foarte intim. Mi-am rezemat coatele pe coapse și bărbia în pumni, privind distrat spre podea. Chiar la picioarele mele am remarcat un portofel gros de piele neagră. L-am mișcat ușor cu vârful pantofului, să văd dacă este real și nu vreo farsă. Ei bine, era cât se poate de real! M-am aplecat să-l ridic. M-am uitat încă odată în jur în micuța cabină de toaletă, ca și cum cineva ar fi putut să mă vadă, să mă urmărească sau să mă atace... Dar nu, eram în siguranță. Am deschis portofelul și în primul buzunar de plastic am văzut fotografia alb-negru... a lui Hamidou!

Asemănarea cu actorul era uluitoare.

Da, gardianul feroce al închisorii turcești, care a încercat să-l sodomizeze pe tânărul traficant de droguri și a sfârșit mort, agățat de un cârlig pentru carne. Aceiași ochi negri bulbucați, privirea sălbatică și amenințătoare care îți îngheța sângele în vine, gura largă, bărbia dublă, fața transpirată. El era, cu siguranță. Cu curiozitate amestecată cu dezgust am întors buzunarul de plastic și pe partea cealaltă am văzut o legitimație cu aceeași fotografie, dar mult mai mică, a lui "Hamidou". Actul conținea datele unui ofițer de la sediul central al poliției din Istanbul. Deschizând mai larg portofelul, a căzut din el un teanc mare de bancnote. Am călcat repede pe ele, să nu-și ia zborul din cauza curentului, apoi le-am ridicat.

Total neîncredător și șocat la culme, am numărat 3.325 de Euro, o sumă enormă de bani gheață pe care s-o iei cu tine și s-o duci de colo-colo cu atâta neglijență.

Să fi fost mita plătită de tânărul american lui Hamidou, ca să-l lase să evadeze? Dar Hamidou era mort (cel puțin în film), iar tipul adevărat semăna cu actorul Paul Smith... Atunci mi-am spus: "George, lasă prostiile, nu mai amesteca fantezia cu realitatea! Mai bine fă ceva practic".

Am rezumat situația: Hamidou nu era Hamidou și stăpânirea otomană a țării mele de origine nu ar trebui să-mi influențeze deciziile. Poate că nenorocitul care și-a pierdut legitimația și banii, poate chiar din mită, merită o a doua șansă. Mă întrebam cam cât timp ar fi putut să zacă acest teanc de bancnote neobservat pe podea în cea mai frecventată cabină de toaletă, prima și cea mai apropiată de intrare. Probabil că nu prea mult; omul putea fi încă în clădirea aeroportului.

M-am îndreptat spre biroul de informații al aeroportului. Am fost întâmpinat de o femeie politicoasă, scundă, dolofană, cu o față rotundă, fardată excesiv, ceea ce nu-i pune în evidență ochii verzi, frumoși. Pe ecusonul ei am văzut un nume lung, care te făcea să-ți sucești limba, terminat în "oglu". Evident era un nume turcesc. Se pare că au mai rămas turci în Austria și după 1683! I-am înmânat cartea de identitate a polițistului "Hamidou", explicându-i că am găsit-o pe podeaua toaletei. Femeia mi-a mulțumit și am plecat. Mai aveam vreo 45 de minute până la îmbarcare. M-am așezat într-o cafenea din apropiere, care oferea nu numai cappuccino superb și produse de patiserie vieneze delicioase, dar și un punct de observație perfect - vedeam biroul de informații, fără să fiu văzut.

În următoarea jumătate de oră, doamna a încercat să dea de "Hamidou" al meu, chemându-l la difuzor la fiecare cinci minute, atât într-o germană perfectă cât și, presupun, într-o turcă perfectă, dar nu s-a prezentat nimeni. Probabil părăsise deja aeroportul. Apoi doamna a înmânat documentul unui funcționar în uniformă.

Așa s-a sfârșit chestiunea pentru mine. Păcat, aș fi dorit să văd fața aceluia ins cu capul în nori sau mai degrabă cu fundul spart la buzunarul de la spate. Poate dacă s-ar fi prezentat la apel aș fi făcut o *mitzvah* (o faptă bună) și i-aș fi înapoiat și banii, dar așa...

Din fericire, Dumnezeu și-a amintit de cealaltă pățanie a mea din frumoasa Austrie, "amenda pipărată pe cufureală", și mi-a înapoiat pierderea cu o dobândă foarte generoasă.

Așa e în viață: una caldă, una rece!
Îmi place și varianta engleză: "You win some, you lose some".